

Budavári Hírmondó

Budavári Evangélikus Egyházközség Hírlapja

XXX. évfolyam 2025/4. szám **Ádvent**

„Ha Isten gyengének engedi maradni a hitet, azon ne essünk kétségbe, hanem fogadjuk mint próbatételt és kísértést, melyen keresztül Isten az embert próbára teszi, indítja és ösztönzi, hogy annál inkább kiáltson és könyörögjön ilyen hitért...”

Luther Márton: A bűnbánat szentségéről

Ádvent rétegei

1. réteg: emlékeztető

Ádvent emlékeztető arról, hogy itt van újra a lehetőség találkozni! Elsősorban Isten Fiával, aki már eljött a történelem egy pontján, az idő teljességében, tehát élete, munkája nem titok, megismerhető a Szentírásból, és követésre méltó, a jelenben is. Aki ma is érkezik az élő és ható igében, és hitünk erősítőjeként személyes találkozással az úrvacsorában. Aki eljövendő, mint mindenek Ura, ítélőbírója, hitünk beteljesítője, és üdvösségünk koronája. Őt várjuk ma is.

Ádvent emlékeztet minket arra, hogy nem csupán emberi történelemben élünk, hanem üdvtörténetben is! És ez a szélesebb, a teljes élet-keretünk! Ez segít minket arra, hogy felemelhessük a fejünket, szívünket, és elhiggyük, nem vagyunk egyedül, mert bár sokszor elveszettnek érezzük magunkat, mégis személyesen megszólított, szeretett, elfogadott és megkeresett teremtmények vagyunk.

„Mert az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.” (Lk 19,10)

2. réteg: kiemelt elvárások időszaka

Ádvent talán az egyik legstresszesebb időszakunk, mivel sokszor túlzó (saját és külső) elvárásoktól megterhelt. Felpörgetnek minket a reklámok, a mesterséges fények, és a „tömeg-mozgás” is sodor minket, hogy ajándékokat vadásszunk, fáradozzunk a dekoráción, a menün, tehát az ünnep megfelelő minőségű megalkotásán. Az igazi ünnep azonban túl van a mi ténykedéseinken. Az igazi ünnep az őszinte, erőt, hitet, reményt és szeretetet adó találkozás, Istennel és egymással.

Vigyáznunk kell, hogy az ünnep-alkotási láz ne vigyen bele minket versengésbe, teljesítménykényszerbe, irigységbe vagy bosszúságba. Nem felpörögni kellene, hanem a valódi találkozás reményében éppen lelassulni. Jó, ha a ritmust és a figyelmet az a belső békesség adja, amit Jézustól kaphatunk. Várjunk imádsággal, belső bizalommal a lehetőségeinkre, és ne pánikoljunk, ha nem minden úgy sikerül, ahogy elterveztuk. A Szentlélek erőt ad, hogy a kellemetlen helyzeteken humorral, szeretettel és türelemmel túl tudjunk lendülni.

3. réteg: közösségeink erősítési lehetősége és önmagunk helyének megkeresése

Ádventben szívesen találkoznak a családtagok, a barátok, a munkatársak, az ismerősök. Jó egy kicsit együtt tölteni az időt, beszélgetni, egy kicsit visszatekinteni, együtt mérlegelni azt, honnan jövünk, most hol vagyunk, és együtt mire lehetünk még képesek. Fontos, hogy minden jó irányba tett emberi erőfeszítést dicsérjünk, elismerjünk, a csüggedtet bátorítsuk, a szomorkodót vigasztaljuk és egymást Isten-hitünkben, Jézus iránti bizalmunkban, és az örök élet reménységében is erősítsük. Ádvent annak az alkalma is, hogy megerősítsük különböző közösségeinket. Akinek friss gyásza van, annak az elhunyt szeretttel való csendes, belső, Isten színe előtti imádságos „közösségre” is szüksége van. Az élők ünneplésének hátterében jó, ha tudatosan ott van, és egy-egy szép emlék felidézésével felvillantjuk előrement szeretteinkkel való múltbéli közös ünnepek áldott emlékét is.

A helyünk viszont a jelenben van, és az élőknek élők közösségére van szüksége. Figyeljünk oda a körülöttünk élőkre, és minden emberséges és jó gesztusnak, szónak, tettnek örüljünk, köszönjünk meg, és mi is tegyünk ilyeneket! Ne „bújunk el” a múltban, de ne is meneküljünk a jövőbe. Isten Lelke által bátran megélhetjük a jelen-valóságot és észrevehetjük lehetőségeinket. Ebben támogassuk egymást, mert Isten egymás hite által is szeretne minket építeni.

4. réteg: Isten ádventje

Isten ma is ránk vár. Ez az Ő ádventje. Jézus Krisztusban kopogtat a szívünk ajtaján. (Jel 3,20) Szívesen belép oda, ha bizalommal várják és fogadják. Egészen másmilyen tud lenni az az ünneplés, ahol Jézus Krisztus szívesen várt vendég, sőt befogadott családtag lesz. Ez az ünnep legboldogítóbb találkozása!

„Itt az Ádvent. Napjainkban az Ádvent valóságát újra meg kell értenünk. Nevezetesen: hogy mindig is volt Ádvent, de ma is van! Hogy az egész emberiség egyetlen család Isten előtt! Hogy az egész emberiség sötétségben jár, – de valamennyi ember számára felragyogott Krisztus világossága.” (XVI. Benedek pápa)

Péter Zoltán

„Ne félj Sion, ne lankadjon kezed!”

„Dalolj, Sion leánya, zengj éneket, Izrael! Örülj és ujjongj egész szívedből Jeruzsálem leánya! Nem hajtja végre rajtad az ítéletet az Úr, elűzte ellenségedet, Izraelnek az Úr a királya, ne félj többé semmi rossztól! Azon a napon így szólnak majd Jeruzsálemhez: Ne félj, Sion! Ne lankadjon kezed! Veled van az Úr, a te Istened, az erős Szabadító! Örül majd neked nagy örömmel, újjáéleszt szeretetével, örül majd neked ujjongó örömmel, mintha ünnepet ülné.” (Zof 3,14)

Két képpel szeretném illusztrálni ezt az írást. Az egyikben az őskeresztyének – és magának Jézusnak – az imádkozó gesztusa, az úgynevezett *orans* tartás látható. A másikon Mózes, amint ugyancsak felemelt, kitért kézzel könyörög Istenhez, karjait pedig Áron és Húr tartja.

„Ne félj Sion, ne lankadjon kezed!”. Zofóniás prófétai üzenetét ezzel a szöveggel, kánonként is szoktuk énekelni, gyakran gitárkísérettel. Mi is a második sor? „Veled van az Úr a te Istened.” Ez is egy adventi, ez is karácsonyi ige. Velünk van az Úr! Jézusnak az ézsaiási próféciára utaló elnevezése ez: Immánuel, Velünk az Isten! Ezt nem csak Ézsaiás tudja, hanem Zofóniás is, hogy velünk van az Úr!

A harmadik sor pedig így hangzik: „Ne lankadjon

kezed!” Ez egyszerre utal a munkára, hogy tudniillik nem szabad lankadni, megfáradni, de talán még inkább az imádságra. A bibliai ember és az őskeresztyén közösség tagja gyakran felemelt kézzel imádkozott. Nem összekulcsolt vagy összetett kézzel, hanem úgynevezett, *orans* tartásban, ég felé emelt nyitott tenyérrel, mintegy ezt jelképezve: „Istenem, üres az én tenyérem, üres az én kezem, nincs nekem semmim, nincs nálam semmi. Kérlek, te tégy valami ajándékot a kezembe.” Ha egy kicsi gyerek nyújtja az ő kicsi, bár szutykos kezét felénk, akkor tudunk abba valamit belerakni. Öködbe szorított kézbe, vagy egy dacosan hátra tartott kézbe, nem tudunk valamit behelyezni. Az *orans* tartás, az égre emelt, nem lankadó kéz az imádság gesztusa. Ismerjük a történetet Mózesről, amikor Izrael Amálékkal küzdött, ő felemelt kézzel, kitért karokkal imádkozott. Amíg fönt tudta tartani a karját, addig győzelemre állt ez a küzdelem. Amikor meglankadt, ellankadt, elfáradt és lehanyatlott a keze, akkor Amálék volt erősebb és Izrael kénytelen volt visszavonulni. De Mózes két testvére, Áron és Húr ott állt mellette, megrendítő módon, és tartották az ő két karját. Madách Imre Mózes című drámájában nagyon

plastikus módon jelenik meg mindez. Emlékszem, gyerekkoromban vagy fiatalként láttam ezt a darabot az akkori Nemzeti Színházban. Mindmáig előttem van a jelenet, ahogy a Mózeset megjelenítő Sinkovits Imre két karját tartják jobbról és balról. Segítették neki imádkozni, hogy ne lankadjon a keze. Milyen jó lenne, ha adventben mi is így tudnánk imádkozni! Így tudnánk egymást tartani, egymást hordozni az imádságban! Aki elfáradna, kételkedne, rátörne a hitetlenség, az ne lankadjon el! Van, aki tartja az ő kezét.

De a felemelt kéz és a nem lankadó kéz, az a munkát is jelenti. „*Ora et labora!*”, imádkozzál és dolgozzál, hangzik a régi mondás. A sorrend is fontos. Imádkozni és dolgozni. Luther egyszer ezt mondta: „*Ma nagyon sok dolgom van, ezért nagyon sokat kell imádkoznom.*” „*Imádkozzál és dolgozzál!*” Ne lankadjon a kezünk, a munkában legyen felelősségvállalás. Mert szükség van minden simogató, áldó gesztusra, de tevékeny munkáskezekre is. A gyülekezetben, az egyház egészében is. Legyen azért ilyen adventünk: „*Ne félj Sion, ne lankadjon kezed.*”

Ha így tudunk imádkozni és dolgozni, akkor igazi,

szívbeli örömmünk is lesz. Hogy is kezdődött ez az ige? „Dalolj, Sion leánya, zengj éneket, Izrael! Örülj és ujjongj

egész szívedből Jeruzsálem leánya!”

Zofóniás igéjében arról is szó van, hogy nem hajtja végre az ítéletet az Úr. Az Úr királya elűzi ellenségünket, nem kell félni semmi rossztól. Advent idején éppen erről van szó: Jézusban királyunk érkezik hozzánk. Ő legyőzi ellenségeinket, a gonoszt, a bűnt és a halált. Ez nem az emberi reménységben gyökerezik, hanem Isten ítéletében. Ami nem a fa kivágása – amit az igazi adventi személyiség, Keresztelő János is meghirdetett, mondván, hogy a fejsze már ott van a fák gyökerén – hanem a Jézusban testet öltött kegyelem. Ez a „megis-öröm”! Az ítélet nem hajtja végre, mert Isten szeretete nagyobb az ő fenyegető haragjánál. Mindez Jézus Krisztusban valósul meg. Ő a közbenjáró, aki az embert türelmi idővel ajándékozza meg.

Ezért énekeljük a 171. énekkel: „*Szép karácsony ünnepén, / Csillagfényes estéjén / Jézus jött el s vele a remény. / Sötét éjben fényözön / Pásztorokra ráköszön. / Jézus jött el s vele az öröm.*”

Így jutottunk vissza az imádságtól a munkán keresztül az örömhöz, ami adventünket és karácsonyunkat teljessé teheti.

Fabiny Tamás

Na jó, de ki az a ...?

Október 19-én nyitotta meg *Fabiny Tamás* püspök úr templomunkban azt a kiállítást, amely fotókkal, képekkel, rajzokkal és egyéb dokumentumokkal villant fel érdekes epizódokat gyülekezetünk templomainak és iskolaépületeinek történetéből. Talán valakinek „zötyögősnek” tűnhet az előbbi mondatban az „iskolaépületeinek” szó, és bevallom, először egyszerűen csak „iskoláink”-at írtam, de aztán belegondolva rájöttem, hogy mennyire mást jelenthet a kettő: ha „iskolaépületeink”-et írok, attól még az iskolánk lehet egy, csak az épület változik, ha viszont „iskoláink”-at írok ezzel azt sugallom, hogy a Dísz térről való elköltözéssel a folytonosság is megszakadt. A folytonosságról való gondolkozás és a kiállítás nézegetése közben lepett meg az evangélium egy aláírás formájában: az épület változása ellenére is lehet folytonosság, sőt: egy iskola az épület elmúlása után is létezhet tovább. Erről szól ez a rövid írás.

A kiinduló kép: Keppel Judit kitűnő bizonyítványa, aláírás: Weil Endre. Ki az a Weil Endre?

A terjedelmi korlátok miatt a történetet időben visszafelé haladva, mozaikszerűen mutatom be. Csonka Szabolcs egyike azon kevés kutatóknak, aki munkatársaival olyan nagyhatású publikációkat készít, és olyan nagy nemzetközi pályázatokat nyer el a BME-n, hogy szigetszerű kutatócsoportjával képes annak a szomorú ténynek az ellensúlyozására/elfedésére, hogy a BME-t sem kíméli a hatalom-kompatibilis közepszer előretörése. Ki volt Csonka Szabolcs fizika tanára?

Vankó Péter testvérünk. Rátz tanár úr életmű díjas fizika tanár. (A YouTube-ra beírva azt, hogy „Rátz Tanár Úr Életműdíj 2021 - Dr. Vankó Péter” egy nagyon szép, 4 perces videót találhatunk.) Miért lett Vankó Péter tanár? Mert ő sem életműdíjasan született. Gyerekként Takácsné Kovácsné Zelma nénihez járt hittanra, aki azt mondta neki, hogy tanítania kéne. Meg kell hagyni, jó ötletei voltak ennek a Zelma néninek... Bizonyára nekem is lehetnek hasonlóan jó ötleteim, csak az a baj, hogy ez még jó ideig nem fog kiderülni, ugyanis eddig senki nem az alapján választotta a hivatását, hogy mi az én ötletem. Bár az is lehet, hogy ezzel mindenki jól jár....

Na jó, de ki volt Vankó Péter matematika tanára? Erről egy 2014-es presbiteri gyűlés jut az eszembe, amikor Imsi felállt és azt mondta, hogy meghalt egy idős néni, akiről ő még soha nem hallott, úgyhogy valószínűleg nagyon magányos lehetett, mert a gyülekezetre hagyta a lakását. „Ismeri esetleg valaki? – kérdezte Imsi – „Úgy hívják, hogy Némethy Katalin.” Emlékeztem, hogy egy pár másodpercig magam sem tudtam hogy szólaljak meg, ugyanis én ismertem Kati nénit, akire sok minden volt jellemző öregkorában, csak a magány nem: emlékszem, hogy amikor

2011-ben kimentem Amerikába, akkor az (értem is) aggódó Kati néni kezembe nyomott egy igen hosszú listát, amin gyakorlatilag államokra lebontva meg volt adva, hogy ha Arizonában zuhan le a repülőgépem, akkor XY professzort hívhatom, ha viszont Massachusettsben, akkor nyugodtan ott aludhatok prof. WZ-nél. A nevadai sivatagban is akcióshősi nyugalommal penderülhettem volna ki a füstölgő roncsból, ott ugyanis prof. PQ székel. Sejtethi az olvasó, hogy ezek mind tanítványai voltak. Álljon itt most Vankó Péter visszaemlékezése Kati néniről:

„Hatalmas szerencsémre itt négy éven át Némethy Katalin, a legendás matematikatanár tanított. Sokan, akik csak távolról ismerték, rettegetek tőle. Szigorosa közismert volt: az órákon nemcsak hordani kellett a köpenyt, hanem rendesen be is kellett gombolni, ha elsősként (mai kilencedikesként) a folyosón verekedtünk, és meglátta, odahívott magához, és kezét fogott velünk. Nagyon erős keze volt. Ma ez már elképzelhetetlen lenne, de azok, akiket tanított, ezt is elfogadták, mert tudták, hogy hihetetlenül sokat kapnak tőle. Szinte minden órán írtunk egy ötperces röpdolgozatot, az írólap kötelező felszerelés volt. Egy dupla órán lefektette az egész, 36-fős osztályt: mindenki kapott egy keskeny csíkot a hatalmas táblán, ott kidolgozta a bizonyítást, aztán röviden szóban is elmondta, ha kész volt. A szükséges és elégséges feltételek vagy az ok és az okozat összekeverése „halálos” bűn volt. Egy évben 30-40 osztályzatunk is volt, lehetett javítani.

Kezdő tanárként tőle kaptam tanmeneteket és tanácsokat. De, ami ennél is fontosabb volt, hogy élénken felidéződtek bennem az egykori órái: volt egy minta, ahonnan elindulhattam – és amitől indulva aztán kialakíthattam a magam, alkatomnál fogva is különböző módszereit.”

Na jó, de ki volt Némethy Kati néni tanítója? Kati néni csak „Várkonyi Bandi bácsi” néven emlegette, de ő ez a bizonyos Weil Endre, ugyanis az „Evangélikus Népiskola” 1935. évi 7-8. száma 228. oldalán szerepel, hogy „Névmagyarosítás. Weil Endre, a budai, Bécsikapu-téri evang. egyház tanítója és orgonistája, családi nevét belügyminiszteri engedéllyel „Várkonyi”-ra változtatta.” Különösen emlékezetes volt számomra, amikor Kati néni elmesélte Endre bácsi nyugdíjba vonulását. Bandi bácsi ugyanis elképesztő módon adta át a stafétabotot a(z) – nagy valószínűséggel zöldfülű, kezdő, ügyetlen – utódjának: Havonta egyszer visszalátogatott és csokoládé jutalmat adott annak a ki a leg.....bb volt. Igen ám, csak hogy Bandi bácsi a pötyyözött részt, érkezése napján, utólag árulta el, az új tanítónak pedig meg kellett nevezni, hogy ki volt az a leg.....bb. Ebből kifolyólag Kati néniék az érkezése előtt már két héttel lázasan rendezgették a tolltartójukat, segítettek a társuknak,

jelentkeztek az órán, tanulták a verseket stb. Kaphat-e egy kezdő tanár nagyobb segítség annál, minthogy minden jóra feszülten igyekvő diákokat kap utódjától?

Ott, ahol Kati néni ugyanabban a krisztusi szellemenben adja át a mintát Vankó Péternek, mint ahogy Bandi bácsi a stafétabotot az utódjának, (és a tananyagot Kati néninek) ott valami örökre a helyén marad, pont mint „Az erős vár” c. énekünkben. Mindenkinek kívánom, hogy ezzel a belső nyugalommal vagy akár örömmel tudja végignézni gyülekezetünk, templomunk és iskolánk sokszor hányattatottnak tűnő, de sosem céltalan sorsát.

A cikk megírásához az Arcanum és a Hungaricana adatbázisait is használtuk. (Weil Endréről szóló [cikkek](#) a Hungaricana-n)

Nem indult volna ez a nyomozás, ha Váradi Adél testvérünk nem ugrik „fejest” a gyülekezet levéltárába, és nem készíti el alapos és lelkiismeretes gyülekezettörténeti kutatómunkájával párhuzamosan e kiállítást. Mindenkit bátorítok a tárlat megnézésére, és az egyre növekvő újság és egyéb dokumentumok adatbázisában történő böngészésre! Például: Na jó, de ki az a Rátz Tanár Úr? Vagy: Ki az a Keppel Judit?

Írta: Bibó András, lektorálta: Opor Ágota

Ádventi alkalmaink

November 30. vasárnap

Ádvent 1. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben. A 9 és 11 órai istentiszteleten a születésnaposok köszöntése, a 11 órai istentisztelet után gyülekezeti kávézás és a betlehemes kiállítás megnyitója.

December 2. kedd

18.00 – Ádventi igehirdetés sorozat: *Fabiny Tamás* és *Péter Zoltán*

December 7. vasárnap

Ádvent 2. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben. Az istentiszteleteinken gyertyagyújtással emlékezünk meg *Bencéné Szabó Márta* ny. lelkészünk 1 évvel ezelőtti haláláról.

15.30 – A Budavári Gospel Kórus a Budavári Ádvent keretében a 2. gyertyagyújtás előtt szabadtéri adventi koncertet ad Szent István szobornál a Halászbástya előtt.

December 9. kedd

18.00 – Ádventi igehirdetés sorozat: *Szikra Benedek* és *Szikra-Jeszencsák Lilla*

December 14. vasárnap

Ádvent 3. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben

18.00 – *Karácsonyi történet* címmel, a *Budavári Gospel Kórus* koncertje

December 16. kedd

18.00 – Ádventi igehirdetés sorozat: *Szabó B. András* és *Daniel Jägers*. Német testvérekkel közös, két-nyelvű alkalom!

December 21. vasárnap

Ádvent 4. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben

17.00 – Gyermek Karácsonya

A gyerekek vagy családok egy-egy rövid műsorral készülhetnek! Jelentkezés: budavar@lutheran.hu

December 24. szerda

Szenteste

16.00 – Budagyöngye – *Fabiny Tamás*

16.00 – Budavár – *Péter Zoltán*

24.00 – Budavár – *Szabó B. András*

December 25. csütörtök

Karácsony 1. napja

Minden istentiszteletet megtartunk.

11.00 – Istentisztelet a *Schütz Kórus* szolgálatával

December 26. péntek

Karácsony 2. napja

Az esti istentiszteleten kívül minden istentiszteletet megtartunk.

December 28. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben.

18.00 – Ifjúsági zenés istentisztelet. Utána Ifis előszilveszter.

December 31. szerda

18.00 – Budagyöngye – *Szabó B. András*

18.00 – Budavár – *Péter Zoltán*

Január 1. csütörtök

Újév napja

Az esti istentiszteleten kívül minden istentiszteletet megtartunk, a 11 órás istentisztelet után újévi köszöntés a kápolnában.

„...tanította közöttük Isten igéjét.” (ApCsel 18,11)

Fabiny Tamás püspök-lelkészünk 2026 február elején nyugdíjba vonul. Gyülekezetétől, a budavári testvérektől püspökként elköszönő igehirdetése

2026. február 8-án vasárnap lesz a 11 órai istentiszteleten templomunkban. Minden gyülekezeti tagot szeretettel várunk! Az alkalmon a *Schütz Kórus* fog szolgálni.

Reformáció ünnepe

Október 31-én este protestáns testvéreinkkel együtt ünnepeltük a Reformációt templomunkban. De mit is jelent ez a fogalom?

Bedekovics Péter, a Szilágyi Dezső téri református gyülekezet igazgató lelkésze, igehirdetésében éppen ezt igyekezett megvilágítani számunkra.

Felvitt magával a szószerkekre egy nagy üres PET-palackot és felmutatta a gyülekezetnek, mondván: Ennek a palacknak ez az eredeti és jellegzetes formája, ismerjük, hogy milyen, nyilván látható, hiszen formatervezett, szép darab. Íme, ez a formáció! Ám a következő pillanatban hirtelen, egy erős mozdulattal összegyűrte, és az anyag ellenállása kellemetlen, fület sértő hangzást váltott ki, amire mindenki felkapta a fejét. Majd ezután ismét felmutatta az immár összegyűrűt, torz palackot, és ezt mondta: nos, ez a deformáció. A palack deformálódott a kezeim rá mért erőhatása révén. Ezáltal, funkciójára nézve használhatatlanná vált. Mit lehet vele így kezdeni? Nem sokat. Legfeljebb ki lehet dobni. Ekkor megint alkalmazott egy újabb erőhatást, ami másmilyen volt, mint az előző. Nagy levegőt véve, teljes erejéből belefújta a palackba, és a nagy sebességgel beáramló levegő kidomborította a palack deformálódott részeit. És ha nem is lett teljesen ugyanolyan, mint új korában, de ismét felismerhetővé vált a palack formája és újra használhatóvá vált, mint folyadéktároló edény. Nos, ez pedig a reformáció. Mondta ekkor az igehirdető.

Ezzel a rövid, de annál velősebb szemléltetéssel és a hozzá fűzött magyarázattal elmondta, hogy Krisztus egyháza is reformációra szorult, miután emberi bűnök, felesleges tehertételek, hatalomvágy, teológiai torzulások révén deformálódott, úgy, hogy Isten szeretete és Krisztus kegyelme is nehezen vált benne felismerhetővé. A Szentlélek tüze által pedig lelkiismereteket égetően fontossá vált, hogy újra megtalálja eredeti funkcióját, küldetését, azaz Krisztus evangéliumának hirdetését. Luther, Kálvin, Zwingli és a többi reformátor tevékenysége végül is az egyház jobbítására, javítására, az eredeti jellemzői, Krisztusi „formájának” visszaszerzésére irányult. Arra, hogy Krisztus népe újra felismerhető és örömteli életközösség legyen az evangélium és Krisztus elsőse által. Ami tehát perifériára került, azt visszahelyezték a középpontba. Ami deformálódott, az a Szentlélek fuvalata és munkája révén reformáltak.

Isten Szentlelkének segítségével hívásával, lelkeket ébresztő, szíveket tisztító, megújító, bátorító, Krisztusra emlékeztető és hitre vezető erejével a kereszténység, az egyetemes egyház ma is képes megújulni. Mindig megújulásra, kiigazításra, vezetésre, korrekcióra van szüksége a Lélek fuvalmának áldott, frissítő munkája révén. *Ecclesia semper reformanda. est.* Az egyház szüntelen megújulásra szorul.

Az imádságos elmélyülést az istentisztelet során szépen segítette Lökösházi Mária szoprán énekművész gyönyörű éneklése a Bach Fesztivál keretében.

Péter Zoltán

Áldozati vasárnap

Minden évben meghirdetünk egy kiemelt gyülekezeti célt, amelyet céladományokkal szeretnénk támogatni. Idén a templom hangosításának modernizálását jelöltük meg. Tudjuk, hogy a hangosítás nehézségei sokszor okoztak már problémát mind az „adók”, mind a „vevők” oldalán. Ezt szeretnénk kiküszöbölni.

Ezért kértük a kedves Testvéreket október 19-től, – a templomunk felszentelésének 130. évfordulója alkalmából – az áldozati vasárnapunktól kezdődően, hogy juttassák el hozzánk nevesített felajánlásait. Eddig mintegy 1 millió 340 ezer Ft gyűlt össze. Köszönjük szépen! Aki még teheti, csatlakozhat ehhez az adománygyűjtéshez, év végéig. A megjegyzés rovatba kérjük szépen odaírni: *Áldozati vasárnap.*

Pályázati felhívás: Várady Lajos, a budavári lelkész

Gyülekezetünkben a Várady jótékonyági pénzalap alapítói, *Fasangné Várady Zsuzsa*, (Várady Lajos lánya) és *Szelényi Iván* elhatározására pályázatot hirdetünk, *Várady Lajos* (1911-1971) budavári lelkész-esperes szolgálatát bemutató, budavári tevékenységét (1952-1971) feldolgozó tanulmány megírására. Elsősorban gyülekezetünkhöz kötődő személyek felbuzdulását várjuk e témában, akik közösségünk iránti tiszteletből, szeretetből szívesen kutatnák, és olvasmányos írásban összegeznék egykori lelkészünkről szóló kutatásuk eredményét. A munkához használni lehet a budavári evangélikus gyülekezet levéltárát, valamint az Evangélikus Országos Levéltár anyagát is, akár a még élő szem- és fültanúk visszaemlékezéseinek összegyűjtésére is lehet gondolni – interjúztatás.

Szeretettel várjuk a dolgozatokat pdf formátumban, mellékletekkel együtt, legkésőbb **2026. április 30-ig** a *budavar@lutheran.hu* címre.

Formai követelmények: Minimum terjedelem 10 A4-es oldal, 12-es betűméret; 1,5-ös sortávolság, oldalanként kb. 2500 karakter.

A legjobb tanulmányok szerzői pénzjutalomban részesülnek a Várady alap éves kamata erejéig. A műveket egy gyülekezeti alkalmi bizottság fogja elbírálni. Az általuk legjobbnak ítélt pályamunkát szélesebb egyházi körben való publikálására is felterjesztjük.

Ökumenikus Imahét

Együttműködésben az I. kerület más felekezetű keresztény testvéreivel **2026. január 18-25.** között fogjuk tartani az imahetet, vasárnaptól vasárnapig esténként.

Az imahét vezérigéje *Ef 4,4* lesz: „*Egy a test, és egy a Lélek, aminthogy egy reménységre kaptatok elhívást is.*” A témát az örmény ortodox, katolikus és evangélikus testvérek együtt dolgozták ki.

Szeretettel várjuk majd a Testvéreket! A részletes imaheti programot később tesszük közzé.

Konfirmáció

Tavaly ősszel egy kisebb csoport indult a közös tanulás útján. Öt fiatal tanított *Szabó B. András* lelkészünk, időnkénti helyettesítője *Péterné Mestery Rita* hitoktató volt. A fiatalok nagyon hamar megtalálták egymással a közös hangot, megkedvelték a közösséget: *Andrási Adél, Csuzi Barnabás, Denche-Hennig Kristóf, Herczeg Lilla és Káldi Pál*.

A vizsgájuk két nappal a konfirmáció előtt, egy általuk kidolgozott, rejtvényekkel teletűzdelt 5 állomásos vári akadályverseny volt, amit a szüleikkel vegyes csapatok lelkesen teljesítettek. Utána egy kedves bibliai gyümölcstálas agapéra hívták meg a Mérték résztvevőit. Nagyon emlékezetes, jó hangulatú este volt.

Vasárnap már bizonyára izgultak, hiszen ők kerültek a középpontba. Presbiterek és három lelkészünk kísérte be őket a templomba. András lelkész a közös tanulási út fő állomásait felidéző és arra igékkel reflektáló, kedves hangú igehirdetését két segítővel kivitelezte. Az igei áldásnál egy családtag és egy presbiter kézzel tartott együtt erősítette őket az oltárnál. Megható volt, ahogy *Lilla* nagypapája, *Varsányi Ferenc* nyugalmazott lelkész is áldást mondott az unokájára.

A konfirmált fiatalokat *Bán István* orgonistánk, felügyelő asszony felolvasott levelével, majd saját szavaival is köszöntötte. Az ifjúság nevében *Farkas Bertalan* köszöntötte és biztatta a kortársait. A közös imában két konfirmált is közreműködött.

Első úrvacsorájuk vételéhez megilletődve térdeltek az oltárhoz. Egyik ifiünk éppen a konfirmációt követő ifiórán idézte fel, hogy milyen megható volt látni a fiatalabb testvéreket az úrvacsoránál. Valószínűleg a sajátja is elevenen él az emlékezetében.

Reméljük, hogy ennek az öt fiatalnak is marandó, mély emléke lesz ez az esemény: Isten adja, hogy szívesen maradjanak Krisztus közelében, és bizalommal jöjjenek a gyülekezet közösségébe!

Köszönet és hála a szülőknek, a felkészítőiknek, az értük imádkozóknak, az őket kísérő presbitereknek, az istentiszteleten közreműködőknek, és legfőképpen a hitet ébresztő Szentléleknek!

Ezért is énekeltük: *Jöjj, égi szent láng, Szentlélek Isten, Növelj a hitben szüntelen, Mert nálad nélkül nincsen itt A Krisztust Úrnak valló hit. Jöjj, Vigasztaló, Szentlélek Isten!* (ÉK. 239/3)

Péter Zoltán

Balatonszárszói februári gyülekezeti csendeshétvége

2026. február 13–15. (péntek délutántól vasárnap ebédig) az *Andorka Rudolf Evangélikus Üdülőbe* (8624 Balatonszárszó, Jókai Mór u. 41.) elsősorban egyedülállókat, vagy felnőtt (házas)párokat várunk (esetleg nagyobb gyerekekkel) a gyülekezeti csendeshétvégénkre. A kisgyermekes családoknak és az ifjúságnak az április 17-19-én lekötött szárszói gyülekezeti hétvégét ajánljuk majd szíves figyelmébe!

A hétvége témája a 2026-os év útmutatói igéje lesz: *Isten mondja: „Íme, újjáteremtek mindent!”* (Jel 21,5) *A megújulás szüksége és lehetőségei közösségeinkben.*

Az alkalom költségei – összesen több mint 40 fő fölötti gyülekezeti csoport esetében! (Azaz hívogassunk barátokat, testvéreket, hogy biztosan legyen a kedvezményt biztosító létszám!) **2 éjszaka / 2 nap:** (felnőtt) **35.200 Ft** a teljes ellátás (17.000 Ft/éj + 600 Ft IFA/éj). Speciális étkezés esetén étkezésenként +1500 Ft felárat felszámítanak, 6 étkezésre (teljes hétvégére) vetítve ez +9000 Ft! (Spec. étkezőknek tehát össz.: 44.200 Ft!). 14 év alatti gyermekeknek (2 nap): 17.000 Ft (teljes ellátással). Aki csak 1 éjszakára – 1 napra jön, annak +5000 Ft-ot számítanak fel, tehát 22.600 Ft! (3 étkezés). (Aki csak szombat délelőttre és ebédre jönne le, annak 4000 Ft az ebéd.)

ELŐJELENTKEZÉS: Névvel, illetve nevekkel, születési dátumokkal, esetleges speciális étkezésre vonatkozó kérés megadásával **január 20-ig** e-mailben a budavar@lutheran.hu címre kérjük, kötelező, fejenkénti 15.000 Ft előleg befizetésével. (BEGY számlaszáma: 11702036-22377827, megjegyzésbe a 2026. februári Szárszó-t kérjük beírni!)

Köszönjük szépen!

Egyházfenntartás 2025

Kedves Testvérek! Köszönjük szépen, hogy gyülekezetünk jelentős mértékű kiadásainak fedezéséhez (alkalmazotti fizetések, rezsiköltségek, hitéleti és dologi kiadások) nagyban hozzájárulnak adományaikkal, egyházfenntartói járulékkal, vagy az istentiszteleten adott perselypénzekkel.

Vannak, akik alkalmoszerűen, valamilyen jeles oknál fogva adományoznak, mások rendszeresen küldenek adományt. Sokan az istentiszteleteken is adakoznak, ez a perselybevételünk. A harmadik bevételi minősítés, amiről szintén tudni kell, az az egyházfenntartás. Ezzel fejezzük ki a gyülekezethez tartozásunkat. Miért? Azért, mert az adományból, ami lehet alkalmoszerű, vagy a perselypénzből, ami az istentiszteletre járás függvénye, nem feltétlenül derül ki, hogy mi *jogilag* is ehhez a gyülekezethez tartozónak tartjuk magunkat. Persze tudjuk jól, hogy a rendszeres adományozás és perselyezés mi mást is jelenthetne, mint hogy Budavárhoz tartozunk? Ám egyházjogi

következménye, ti. a **szavazati jog** a gyülekezeten belüli választásokon csak **az egyházfenntartás feltüntetésével keletkeznek**. Jó, ha erre odafigyelünk! Kérjük tehát, hogy amennyiben egyházjogilag is ide tartozónak érzi magát, és szeretné, hogy a gyülekezet vezetése tudjon erről, hogy adott esetben felvehessük a szavazóképes gyülekezeti tagjaink sorába, akkor küldjön vagy adjon támogatást „egyházfenntartás” címén is. Köszönjük azoknak, akik idén ezt már elküldték, és kérjük szépen azoktól a Testvéreinktől a 2025-ös tárgyévi egyházfenntartás eljuttatását, akik ezt még nem tették meg.

Számlaszámunk: Budavári Evangélikus Egyház-
község 11702036-22377827

Köszönjük szépen!

Új német lelkész

Kedves Budavári Gyülekezet!

Szeptember elseje óta szolgálom lelkészként a „szomszédos” Budapesti Németajkú Evangélikus gyülekezetben. Korábban közgazdászként, majd élménypedagógusként dolgoztam Németországban. Harmincas éveim végén úgy döntöttem, hogy elvégzem a teológiát. A német Greifswaldi Evangélikus Teológián szereztem a diplomát. Két éves gyakorlatomat Bajorországban töltöttem a Bad Reichenhall-i evangélikus gyülekezetben, ahol idén augusztusban lelkésszé avattak. Jelenleg Budapesten a németajkú gyülekezet vezetése mellett a Budapesti Német Iskolában tanítok hittant a végzős diákoknak.

A budavári gyülekezethez különleges kapcsolat fűz minket a feleségemmel: 2011-2013 között rendszeres látogatói voltunk a németajkú istentiszteleteknek és 2013 júniusában ebben a gyönyörű templomban adott minket össze *Johannes Elrbruch*, az akkori német lelkész. Feleségem anyai ágon magyar és Budapesten töltötte az iskolás éveit. Gimnazistaként *Balicza Iván*hoz járt hittanra és egy ideig énekelt a gyülekezet kórusában is. Gyermekeink, *Bruno* és *Mira*, folyékonyan beszélnek mindkét nyelven, én pedig igyekszem magyarból felzárkózni hozzájuk.

Nagyon hálás vagyok, hogy újra itt lehetünk Budapesten és talentumaimmal szolgálhatom a németajkú gyülekezetet. Szeretettel várom a németül tanuló vagy a német nyelv iránt érdeklődő testvéreket a szomszédos kápolnába, ahol vasárnaponként 10 órai kezdettel németül folyik az istentisztelet.

Daniel Jägers

Ádventi köszöntés

Ádventi gondolataim papírra vetését ma, csendes elmélkedést követően kezdem. Érzem, hogy megbirkózom a feladattal. Mérnök lévén gondolkodásom meghatározója az ok – okozati összefüggés, a megoldás keresése, a lényeg tömör és érthető megfogalmazása, igyekszem azonban felülkerekedni ezen.

Az idei Adventre visszaérkeztem a szülői házba, amely ismét az otthonom. Mind ez, mind templomunk életem meghatározó helyszínei.

Templomunkban kötöttek házasságot szüleim 1955-ben, keresztem 1956-ban itt volt, konfirmációm szintén, 1968-ban Vegyes – katolikus-evangélikus – házasságomat itt áldotta meg *Balicza Iván* lelkész úr, életveszélyes balesetem túlélése után, az Istentől kapott új életemmel együtt,

1995.10.23-án, 13. házassági évfordulónkon. Később férjemmel, *Kiss Attila* építésszel együtt igyekeztünk segíteni a Gyülekezetet.

E rövid kitérő után talán jobban érthető, hogy emlékek sora rohan meg az idei adventben. Különleges érzéssel és reménnyel várom Krisztus érkezését. Lassan megbékélő megnyugvással fogadom el egyedülállóként folytatandó életemet, amely a valóságban nem magányos. Hiszem, Isten velem van, utat mutat és őriz eltávozott szeretteim emlékével együtt. Örömteli várakozásra ad okot, hogy fiaim az Istentől kapott talentumukkal élnek szerető családban életüket, hivatásukat Istent szolgálva gyakorolják, valamint nyolc unokával ajándékoztak meg minket.

Köszönöm Istennek, hogy megérttem ismét Adventet! Ezekben a napokban is kérem az Urat, hogy töltsen be családom életét az Úr békéje és csendje!

Szeretettel kívánok minden kedves Testvéremnek ebben a felgyorsult, változásokkal teli világban adventi csendben való elmélkedést Pál apostol és Ady szavaival: „*szeretetek mindjobban gazdagodjék helyes ismeretben és teljes megértésben*” (Fil 1, 9)

Pápay Judit

Ady Endre

Az Úr érkezése

*Mikor elhagytak,
Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul
Átölelt az Isten.*

Ádvent a várakozás, karácsony az ünnep?

Az én adventem

Minden advent előtt anyukámmal közösen készítünk adventi koszorút, figyelünk arra, hogy minden évben más legyen a koszorúnk, amelyen a gyertyákat vásárnaponként közösen gyújtjuk meg. Nagyon szeretem ahogy az adventi gyertyák fénye beragyogja az otthonunkat. Iskolám, a Fasori Gimnázium is megte-lik ilyenkor adventi hangulattal: az áhítatokon közö- sen énekelünk, imádkozunk, feldíszítjük az osztályun- kat, készülünk a közös karácsonyozásra.

A pénteki Mérték alkalmakat is átjárja az adventi hangulat. Ilyenkor a közösség ereje különösen közel hozza egymáshoz az embereket. Karácsonykor a csa- láddal való együttlét a legfontosabb számomra. Jó ér- zés együtt készülni. Az ajándékozás örömét is vá- rom, de tudom, hogy az igazi ajándék maga Krisztus, aki szeretetet hoz minden ember szívébe.

Lánchidi Mór Dániel / Mérték

Milyen lelki alkalom áll közel hozzád ilyenkor?

Családommal együtt szeretjük a december 31-ei istentiszteleteket, amikor Márti arról beszélt, hogy bátran rábízhatjuk magunkat az Atyára, akinek te- nyerén biztos helyen vagyunk – ez valóban mindig sok erőt adott az új év megkezdéséhez.

Hová fogsz/szoktál/szoktatok elmenni?

A 11 órás istentiszteletek és a Fügefa alkalmak mellett az ifjúsági zenés istentiszteleteken is igye- szünk ott lenni, és rendszeresen meghallgatjuk a Gos- pel Kórus ünnepi koncertjeit is. Karácsonykor inkább a csendesebb alkalmakat választjuk, ahol jobban át tudjuk élni az ünnep meghittségét, békéjét, így általá- ban karácsony másnapján megyünk a templomba.

Mit szeretnél, milyen a Te adventi csended, mi- lyen a várakozásod, a Te karácsonyod?

Advent időszakában vasárnap esténként, a gyer- tyá meggyújtásakor, miközben a háttérben halkan szól a zene, összeül a család a koszorú körül. Az ilyen al- kalmak során beszélgetünk az ünnepkör jelentőségéről, hogy mit jelent számunkra az adventi időszak és a ka- rácsfony. Ezek az esték lehetőséget adnak arra, hogy végiggondolva az elmúlt esztendő, hálát adjunk az ál- dásaiért, és megosszuk egymással a jövő évre vonat- kozó reményeinket, elhatározásainkat. A számadás és a tervezés során a lelki kérdések is előkerülnek.

A közös gondolkodás mellett a családban min- denki egyénileg is készül az ünnepekre. Én igyekszem többet olvasni, gondolkodni, elmélyülni – gyakran ösz- szekötve egy sétával a közeli erdőben. Az új olvasmá- nyok és lelki táplálékok mellett minden évben végigol- vasom Lukács evangéliumát is: egy fejezet egy nap, és el is érkezik az adventi időszak vége.

Schneller Krisztián / Fügefa

Ádventi várakozás

Hogy milyen a mi adventi csendünk? Igencsak za- jos. Amióta megszülettek a gyermekeink, úgy érzem, szinte soha sincsen csönd. Valamelyiknek mindig van valami mondanivalója, különösen is így van ez az ad- venti időszakban. Amikor még kisebbek voltak, főleg arról beszéltek, mit hoz majd a Mikulás, mi lesz a ka- rácsfonyfa alatt. Később az lett a téma, kinek mikor hol lesz karácsonyi műsora, koncertje, versenye, téma- záró dolgozata. Nagyon nehéz ebben a rohanó világ- ban csendet találni. Úgy érezzük, nem is az az adventi várakozás lényege, hogy némán ülünk és elmélked- jünk, hanem hogy Jézusra figyeljünk, róla beszélges- sünk. Éppen ezért nálunk az a hagyomány, hogy min- den évben együtt készítjük el az adventi koszorút, minden adventi vasárnap este egyre nagyobb fényes- séget adó gyertyafénynél vacsorázunk, beszélgetünk és énekelünk, lehetőség szerint a nagyszülőkkel együtt. Mint a Schütz kórus tagjai, a zene és különösen az együtt éneklés örömét igyekszünk átadni a következő generációnak. Kötelező program ilyenkor az *Adventi hírnök, friss fenyőág* kezdetű ének, minden vasárnap eggyel több versszakkal, utána bármi más ének, amit szeretnének. Mi ilyen zenés odafigyeléssel készülünk Jézus érkezésére.

Farkas Lóránt és Farkasné Gilly Réka / Schütz kórus

Az idei készülődés igazán különleges számomra, mivel elértem a nyugdíj korhatárt, és nyugdíjba vonul- tam. Remélem, hogy idén ezért nem csak beesem/be- esünk a karácsonyfa alá, hanem lesz idő és lehetőség az elcsendesedésre, és felkészíteni a lelkünket a ka- rácsfony ünnepére. A Budavári Gospel kórus is lelkesen próbál, mint mindig erre a csodálatos ünnepre.

Lépünk ki ezekben a napokban ebből a furcsa külvilágból, és fordulunk szereteteink felé, és töltsük Velük ezeket az áldott másodperceket, perceket!

Mindenkinek áldott készülődést, szép, békés, sze- retetben töltött karácsonyi ünnepeket kívánok!

Heinczinger János / Budavári Gospel Kórus

Karácsonyi ünnep

Nekem a Karácsony ezt jelenti: a jászolban bepó- lyált kisgyermek fekszik, aki felnövekedvén a világ megváltója lesz.

Mi otthon ünnepelünk a „Betlehem” körül. Elol- vassuk Lukács evangéliumából Jézus születését, eléne- keljük a *Mennyből az angyal*-t, imádkozunk hálát adva Istennek a Messiás születéséért.

Ezt követi a közös ünnepi vacsora és a méccsessel megvilágított Betlehem körüli meghitt beszélgetések.

Fellnerné dr. Kőhalmi Erzsébet / Bibliaóra, Vár

Minthogy egyedül élek, rokonaim távol laknak, az ünnepet magányosságom szerint próbálom alakítani. Jól esne, ha az igehirdetők megemlékeznének arról, hogy a karácsony nem feltétlenül a család ünnepe, hanem annak ünnepe, hogy Isten megnyitotta a menny kapuját nekünk, és elküldte Fiát. Ez adja az ünnep alapvető örömet.

Máskor is nagy szükségem van az igehirdetésre, a közös éneklésre, imádkozásra, de ilyenkor különösen is. Jó érzés együtt lenni egy-két órára a velem egy közösségbe tartozókkal. Ez talán elég is, én nem szorgalmazom azt, hogy ennél többet együtt töltssek másokkal – legyen kinek-kinek a sajátja az ünnep, úgy, ahogyan ő szereti. Én szépen, csendben, a karácsonyfa égő gyertyái alatt emlékezem egykori, szűk családomra, akikkel a régi karácsonyokat együtt tölthettem. Végig énekelem az énekeskönyvből a karácsonyi énekeket, amelyeket nagyon szeretek, és amelyeket az adventben is szívesen „gyakorolok”.

Szabó-Pap Gabriella / Bibliaóra, Budagyöngye

Csorba István ny. karnagyunk Prónay-díjas lett

Idén is különleges életúttal bíró, fontos szolgálatokat vállaló személyeket ismertek el a Magyarországi Evangélikus Egyház legmagasabb kitüntetésével. Az *Ordass Lajos-díjat* 2025-ben *Rusznayák Dezső* felvidéki lelkésznek, a *Prónay Sándor-díjat* *Csorba István* karnagynak ítélte a kuratórium. Az elismeréseket november 11-én, a Márton-napi ünnepség keretében adta át *Szemerei János* elnök-püspök és *Próhla Gergely* országos felügyelő egyházunk Üllői úti székházában. (evangelikus.hu)

A díj névadója, Prónay Sándor báró 1819-1839 között volt a MEE egyetemes felügyelője.

Az ünnepi díjátadón *Heinczinger Orsolya* felügyelő, *Péter Zoltán* igazgató lelkész mellett *Fabiny Tamás* püspök, *Bence Imre* ny. lelkész és *Czenthe Miklós* presbiter is képviselte gyülekezetünket, és köszöntötte Pista bácsit. A jeles alkalomból igazgató lelkészünk készített Pista bácsival telefonos villáminterjút.

Kedves Pista bácsi, milyen érzések volt benned, amikor megtudtad, hogy neked ítéltek oda egyházunk idei Prónay díját?

Próhla Gergely országos felügyelőnk hívott fel. Nagyon meglepődtem, mert ilyen nagy elismerést még nem kaptam. Legfeljebb alkalmi okleveleket, és szóban vagy írásban köszönetet, egy-egy jól sikerült szolgálat után. Felügyelő úrral egyébként nagyon jól beszélgettünk, felidéztek a fiatal

korunkat, kelenföldi közös kapcsolatainkat. Az ő fulvámművész édesapjával többször volt alkalmam együtt szolgálni. Már csak ezért is nagyon jóleső érzés volt, hogy ő keresett meg ezzel a nagyon megtisztelő hírrel. Meglepődtem, persze nagyon jól esik az egyházunk részéről ez a figyelmesség.

Mit jelent számodra ez a díj?

Bizonyára sok más terület is van az egyházban, amit és akiket díjazni lehetne, de örülök, hogy ez a díj nem csak nekem, hanem az egyházzeneben tevékenykedőknek is fontos üzenet.

Örülök, hogy egyházunk vezetése így megbecsüli az egyházzenei tevékenységet, a kórusvezetést, a zenei élet szervezését. Amit ebben tehettem, annak most van egy kedves visszajelzése, elismerése az életemben, és egy nyoma az egyházunkon belül is, amelyben mindig is fontos hitvalló eszköz volt az éneklés, a kórusszolgálat, a szakrális zene megszólalása.

Egyébként a kórusvezetés mind szakmailag, mind emberileg nagyon sokat adott nekem. Várady Lajos budavári lelkész kérésére, és Sulyok Imre zeneszerző, karnagy ajánlásával érkeztem Budavárba 1955-ben, hogy gyülekezeti kórust szervezzek és vezessek. Később Heinrich Schütz német barokk zeneszerzőről neveztük el a kórusunkat. Ebben tudtam a leginkább kibontakoztatni tudásomat, Istentől kapott képességeimet. No, meg az egyházi kórusok számára írt műveimmel, és szerkesztői munkáimmal. A kórusban nem csak az éneklés volt a fontos, hanem annak közösségteremtő ereje is. Számtalan barátság, sőt házasságok kialakulása is az aktív kóruséletnek volt köszönhető. A testvériesség egyik könnyen és hosszú távon is áldásokkal megélhető formája a közös éneklés.

Pista bácsi, mit kíván a mai egyházzeneszereknek, egyházi kórusoknak és vezetőiknek?

Kívánom, hogy műveljék az éneklést, zenélést olyan magas színvonalon, ahogy csak tudják. Jóllehet, többnyire nem profikból állnak a kórusaink, a zenekarok, de azt, amit tesznek tegyék Isten iránti szeretetből, hálából, és azzal a tudattal, hogy muzsikálásuk, éneklésük közösségteremtő és hitet erősítő ereje nagyon jelentős tud lenni. Megújító erő is van benne, hiszen egy jó közösségű gyülekezeti kórus, vagy zenekar értékteremtő munkája generációkon át ívelhet, és újabb testvéreket vonzhat Istenhez, és a szolgálatba is. És törekedjenek arra, hogy egyházi alkalmakhoz kapcsolódva zenéljenek, az egyház szélesebb körű küldetésébe helyezve a szolgálatukat. Isten adjon nekik ehhez erőt, hűséget, kitartást és eredményeséget!

Péter Zoltán

Őszi ifjúsági hétvégénk Bodrogkeresztúron

Az odaérkezés kicsit kalandosra sikerült, mivel, mint utólag kiderült, október 23-án sokan utaznak Magyarország keleti részére, így nem tudott mindenki egy vonattal menni. Miután mindenki sikeresen megérkezett (összesen huszan), és megette a finom ebédet, közösen felmentünk a falu feletti kilátóhoz. Szép kilátás nyílt a tokaji hegyre és a környékre. Az óriás kereszt mellett közösen énekeltünk. Esti áhítat után születésnapi karaoke-partit rendeztünk. Mindenki élvezte, sok ismert dalt elénekeltünk.

Minden reggel kaptunk küldetés-kártyákat, amiken komoly feladatok voltak, amikre fél napot kaptunk teljesíteni, ezek nagy része Istennel és a hittel kapcsolatos volt. Ezeket kisebb csoportokban áhítat után átbeszéltük. Az áhítatok témája az elengedés, gondatlanság, szenvtelenség, és ráhagyatkozás volt. Mindegyikről beszélgettünk, véleményt cseréltünk. *András* és *Zoli*, a lelkészeink, valamint *Kata* és *Rita*, a hitoktatók voltak a lelki vezetőink.

Második nap, *Rita* révén, lehetőségünk volt gyöngyökből Krisztusfüzér-karkötőt készíteni. Mindenki készített magának. Ezen van rajta egy „Istenre hagyatkozás” nevű gyöngy is. A környékbeli kirándulások során, mivel sokat esett, nagy sár volt. Egy kicsit sárosak lettünk, de ennyi izgalom kellett, és legalább láttuk a szép Bodrog folyót is. Második este, az áhítat után közösségi játékot játszottunk: az „Alszik a város”-t. Ez egy nagyon izgalmas rejtélyes, szellemes játék. A hosszúra nyúlt játékban nekem sikerült győzőm. Utolsó délután, küldetéses séta során fotókat készítettünk a falu érdekes részleteiről, és ezeket kivetítve bemutattuk egymásnak.

A szállásadó falunkra való tekintettel, ismeretterjesztésként, *Kata* mesélt nekünk a csodarabbi legendájáról, majd megnéztünk egy hangulatfestő filmet annak helyi kultuszáról.

Az utolsó napon egy csodálatos reggeli után gyorsan összehajtottunk. *Zoli* vezetésével tartottunk egy istentiszteletet, majd rohantunk, hogy elérjük a vonatot hazafelé.

Minden ifisnek szeretettel ajánlom – a nyári mellett – az őszi táborunkat is!

Reich Lilla

Kásai Anna

A karácsony meséje

Ó gyertyaláng, mesélj nekem,
az ünnepről, mely közeleg,
s miért dobog úgy a szívünk,
amíg mindent elkészítünk?

~ ~ ~

”Egyszer régen napkeletről
jött egy csillag, és bár ettől
a pásztorok szeme fénylett,
a csodától mégis féltek.

Fényes angyal szólt hozzájuk:

- Ne féljete: akit vártunk,
megszületett, siessetek,
Ő lesz, kiben vigaszt leltek!

El is mentek Betlehembe
és valóban a gyermekre
egy jászolban rátaláltak.
- Üdvözlégy a Szent családnak!

Három bölcs is oda tartott,
kik rég várták ezt a napot.
- A megváltó megszületett,
itt a csillag, csak itt lehet!

Hoztak ők sok drágaságot,
ám vitt nagyobb gazdagságot
mind, ki ott volt a kiseddel,
mit szívükben rejthettek el.

A friss szalma jó illatát,
az állatok hű nyugalmat,
a Szentcsalád békességét
őrizd meg a lelked mélyén.”

~ ~ ~

Amikor csak itt van velem,
olyan öröm tör fel bennem,
mi kicsordul, szinte érzem.
De mitől? Még mondd el, kérlek!

~ ~ ~

„A szeretet, mint egy madár,
egyik vállról másikra száll,
s oly készséget hint el közben,
mit ha átadsz, egyre több lesz!”

Kásai Anna gyermekeknek szóló karácsonyi meséje, amely színdarabként is előadható, és a „Kis karácsony nagy karácsony” dallamára énekelhető.

Bán István búcsúja Ibolyától

Az évekre pontosan már nem emlékszem, olyan számosak, hisz mi szolgálhattuk Gyülekezetünket a leghosszabb ideig közösen.

Hogy Ibolya egy angyal, vagy köztünk csendben működve, az Úr egy igen kedves hírnöke volt, ki az Ő szeretetét és kegyelmét minden önzés és hívság nélkül a legtermészetesebb egyszerűséggel közvetítette? Ezt csak a Teremtőnk tudja pontosan megválaszolni, de hogy rajta keresztül mennyi embert árasztott el szeretetével, az örökké a mi életünk páratlan gazdagodása, az Úr kegyelmének a megérintható közelségében.

Amikor istentiszteleteinken előre ment szereteteinkért imádkozunk, elhangzik a Jelenések könyvéből a mondat, „*Boldogok kik az Úrban halnak meg.*” Ilyenkor az egyházzenei irodalom legszebb művének, a Brahms Requiemnek az utolsó, léleksimogató tétele szólal meg az én szívemben, melynek pont ez a szövege. A grandiózus műhöz Brahms maga állította össze a bibliai részeket és szemben a halállal, legyen bár Requiem a neve, középpontjában mégis az élet és az Úrnak a kegyelme áll. A földiek Istenükhöz kiáltanak a mű közepén, „*Ki fog engem megvigasztalni?*” Amelyre Brahms és az Úr válasza a nagy kórusfúga a Bölcsesség könyvéből: „*Az igaz lelkek az Úr kezében vannak, és szenvedés sosem éri őket.*” Magunk érezzük a fúgát hallva az Úr megingathatatlanul óvó kezét, melyen folyton hordoz bennünket, hogy ne esünk kétségbe és Őreá figyeljünk. Biztos vagyok benne, hogy olyan küldöttei hozzák közénk kegyelmének biztonságát, mint Ibolya. Feltűnés nélkül, a maga mindennapi természetességében. Mert szolgálját semmilyen haszon vagy feltűnés nem vezérelte, kizárólag tiszta szíve, mellyel sosem hagyott senkit cserben, ő mindig ott volt mindenkinek, ki biztos közelségében kereste az élet fortyogó történései közt a meghitt nyugalmat.

Bárhányszor mondtam neki koncertek alkalmával, pihenjen, megoldunk mindent magunk, ő inkább maradt mégis, mert szerette a zenénket, az előadókat és a templomát. No meg a rendet. Nem csak a templomban, hanem a gyülekezeti tagok szívében. Ha külön nem kérték, még akkor is. Mert nem tudott máskepp működni.

A 14. Budavári Bach Fesztivál zárókoncertje pont november 1-ére esett, amely különleges koncerten mi, boldog evangélikusok Bachot és még a Reformációt ünnepeltük. Természetesen annak tudatában, hogy ezen a napon a hallgatóságból sokan szeretettikre gondolnak, így adtunk egy ehhez illő ráadást. Nem csak a kórus és a szólisták, de a zenekari tagok is közösen énekelték velünk Mendelssohn gyönyörű, nyolcszólamú kórusművét, amelynek szövegét egy kis kártyán ki is osztottuk. Elején egy angyalszerű hóféhér felhő a Balaton- és az ég végtelen kékségében, hátoldalán pedig a mű szövege a 91. zsoltárból. Ibolya nem vett belőle, hogy mindenkinek jusson a teli templomban. De utólag megkérdezte, maradt-e esetleg és akkor ő is kaphatna belőle. Szerencsére

személyesen tudtam a kezébe nyomni egyet. És most a kórusműnek ezen a kártyán álló szövegével búcsúzom: „*Mert megparancsolta angyalainak, hogy vigyázzanak rád minden utadon, hogy kezükön hordozzanak téged és lábadat meg ne üsd a kőben.*” Ahogyan te vigyáztál ránk és kezeden hordoztál bennünket mindenkor...

Bán István

A fény, amit Márti hagyott ránk

Péntek, hat óra múlt néhány perccel. Gyakorlott mozdulattal gyújtod meg az asztal közepén álló fehér gyertyát a Mérték szülői összejövetelén. Nézem a kezéd, ami némán beszél helyetted. Dolgos, igazi *mater familias* kezek, melyek talán többet szolgáltak, mint amennyire hivatottak voltak. Mégis, ahogy a hosszú, vékony ujjak meggyújtják a gyertyát, valami tanulhatatlan elegancia és méltóság árad belőlük. Mindig jó elmerülni ebben a tiszta fényben.

Szemed derűsen végigfut rajtunk, majd könnyed természetességgel megkérdezed, hogy *hogy vagyunk*. Figyelmed teljes. Úgy hallgatsz minket, mint egy türelmes, bölcs anya, aki hagyja, hogy gyermekei elkalandozzanak, de láthatatlan, finom mozdulatokkal mindig az **IGE** felé tereled szétszórt figyelmünket.

A hozott süteményeket kezéd varázslatos módon mindig pont annyi szeletre vágja, gyakorlott nagycsaládos anyukaként, ahányan vagyunk – sosem marad ki senki. Figyelmedet is ugyanilyen igazságos módon osztod meg hétről hétre köztünk.

Jelenléted minden alkalommal betölti a szobát. Meghitt, felszabadult együttlétek alkalmával rátapintasz lelki sebeinkre, megértő, őszinte, bölcs tapasztalattal bekötözöd azokat.

Te mindig ugyanolyan derűvel ülsz az asztalnál, gondjaidat talán az emeleti lakásba bezárva jössz le hétről hétre közénk. Minden kérdésünkre gyors, őszinte választ kapunk. A nagy témákat nem kerülöd el – megválaszolod azokat.

Amikor az emberi elme által felfoghatatlan, sokszor számunkra félelmetes nagy törvényszerűségekről kérdezzünk, éles szemedben huncut mosoly villan, és csak ennyit mondasz: „*Ez Misztérium.*”

Mi pedig, akár a kisgyermek, anyja simogató kezétől – ha csak egy pillanatra is – megnyugszunk.

De van, amire nem érkezik válasz: Miért csak ennyi adatott? Miért nem jutott több idő a várva várt, jól megérdemelt unokás évekből? Hová lettek a be nem váltott terveid?

Talán majd egyszer, valahol, az ismerős, elegáns kézmozdulattal meggyújtott gyertya fényében megkapjuk a választ... ..és akkor megértjük.

Szendrei Andrea

December 7-én, Advent 2. vasárnapján istentiszteleteinken gyertyagyújtással emlékezünk meg *Bencéné Szabó Márta* ny. lelkészünk 1 évvel ezelőtti haláláról

Hírek

- Október 6-án két parókus lelkészünk, *Szabó B. András* és *Péter Zoltán* részt vettek az Aradi vértanúk és Batthyány Lajos mártíromságának megemlékezésén a Batthyány téri Batthyány Lajos szobornál.
- Október 11-én orgonazenés és kórusénekléses zenei esténk volt *Németh Zsuzsa*, *Németh Sándor* orgonisták és a *Schütz-kórusunk* közreműködésével.
- Október 17-én *Szabó B. András* lelkészünk *Gáncs Tamás* kelenföldi lelkésszel együtt meghívottként vett részt a nyugdíjas lelkészek őszi találkozóján, a Deák téren, ahol kerekasztal beszélgetés keretében számoltak be (volt) püspökjelölti tapasztalataikról.
- Október 18-án *Szabó B. András* lelkész Reformáció ünnepe alkalmából istentiszteletet, és benne vetített képes igehirdetést tartott templomunkban a *Máriaremete-Hidegkúti Ökumenikus Általános Iskola* tanulóinak és tanárainak, mintegy 450 főnek.
- Október 19-én, Albertirsán, az *Evangélikus kórusok találkozóján* a *Schütz Kórus*, mint meghívott vendég működött közre.
- Október 23–26 között ifjúsági csendeshétvégén húszan voltunk, (16 fiatal és 4 vezető) a bodrogkeresztúri *Emmaus Vendégházban*. Lásd a cikket az újságban!
- Október 24. és november 9. között a 18. *Budavári Bach Fesztivál*, *Nemzetközi Orgonafesztivál* „Bach +1” keretében orgonakoncerteket hallhattak a templomunkban. Fesztivál-igazgató: *Bán István*.
- Október 31-én a Reformáció ünnepi istentiszteletet tartottunk templomunkban református és más protestáns felekezetek híveivel együtt. Az igehirdetés szolgálatát *Bede Kovács Péter* református lelképásztor végezte. Az istentiszteleten a *Bach Fesztivál* keretében *Lökösházi Mária* szoprán énekművész előadása is emelte az ünnep fényét.
- November 3-án *Péter Zoltán* lelkész a Luther-rózsát megjelenítő padlóképes tanítást tartott a *Völgy utcai Ökumenikus Óvodában*, Reformáció ünnepe alkalmából.
- Október 19-én és november 8-án délután a Budavári Kisgyermekes Családok közössége új találkozási rendszert bevezetve – hol egyes családoknál, hol pedig a Táncsics M. utcai közösségi teremben találkoznak havonta – *Szabó András* és *Mátis Brigittáék* családjánál, majd *Holman Péter* és *Holman-Filep Mónikáék* családjának otthonában tartott jó hangulatú összejövetelt. Legközelebb 2026. január 17-én szombaton délután 4 órakor fognak (terv szerint) találkozni közös igetanulmányozásra a Táncsics M. u. 28. alagsori termében.
- November 2-án, a családi istentisztelet keretében részesültek a keresztség szentségében *Erdei Gábor* és *Erdei Krisztina Zoé* és *Kristóf* nevű gyermekei.
- November 9-én, a 11 órai istentiszteleten öt fiatal testvérünk konfirmált. Lásd az írást az újságban!
- November 23-án délután *Budai Énekünnep* volt hat kórus szolgálatával templomunkban.
- November 27-én délelőtt a jövő évi imaheti rendet

kialakító megbeszélésen találkozott Lelkeszi Hivatalunkban az I. kerületi Ökumenikus Lelkészkör.

- *Szikra-Jeszencsák Lilla* lelkész jelenleg GYED-en van *Marci* nevű kisfiúkkal, ám időnként így is vállalt istentiszteleti szolgálatot, amit ezúton is köszönünk szépen a gyülekezet nevében!
- *Szikra Benedek* felkérésre istentiszteleti szolgálatot tartott augusztus 10-én Budafokon, november 9-én Legénden és Ósagárdon, illetve aktívan részt vett a miskolci (TV-ben is közvetített) Reformáció ünnepi istentiszteleten *Fabiny Tamás* püspök mellett.

Cselekvő Szeretet

Kedves Testvérek!

Száraz élelmiszert és szaloncukrot gyűjtünk a cse-nyétei rászoruló családok karácsonyának támogatására (Arnóton keresztül). Kb. 80 családra szeretnénk gyűjteni, ehhez mérten kellene sok testvértől egy kevés természetbeni adomány. Amit várunk a Lelkeszi Hivatalba: liszt, cukor, olaj, rizs, száraz tészták, hüvelyesek (bab, lencse, borsó).

Határidő: **december 16.** Köszönjük szépen!

Lelkeszi Hivatal – Gyülekezeti Iroda

1014 Budapest I. ker. Táncsics M. u. 28.

Gazdasági és gyülekezeti ügyvitel:
minden hétköznap: 9-13 óra között

Kövesy Emese – gazdasági vezető

Bakó Zsuzsanna – irodavezető

telefon: +36-1-356-9736

weblap: <http://budavar.lutheran.hu>

e-mail: budavar@lutheran.hu

Lelkészek fogadóideje:

telefonon előre egyeztetett időpontban

Péter Zoltán – igazgató lelkész

+36-20-824-2881, zoltan.peter@lutheran.hu

Szabó B. András – parókus lelkész

+36-20-824-6397, szabo.b.andras@lutheran.hu

Szikra-Jeszencsák Lilla – beosztott lelkész

jelenleg GYED-en van

Szikra Benedek – beosztott lelkész

+36-20-224-0576, benedek.szikra@lutheran.hu

Dr. Fabiny Tamás – püspök

+36-20-824-4111, tamas.fabiny@lutheran.hu

Budavári Hírmondó

az Egyházközösség tájékoztató hírlapja

budavari.hirmondo@lutheran.hu

Olvasó-szerkesztő: Váradai Adél

Tördelés: Hegyi András

Korrektor: Tábornszkyné Ruthner Judith

Grafika: Konczos Éva

Felelős kiadó: Péter Zoltán igazgató lelkész

Nyomdai munkák: Rózsadomb Contact Kft.

Jelen lapszámunk a Budavári Evangélikus Gyülekezet Alapítványa támogatásával valósult meg